

2021. május 24.

Bulgária, Ciprus, Csehország, Görögország, Horvátország, Lengyelország, Magyarország, Málta, Románia és Szlovákia civil társadalmi szervezeteinek közös nyilatkozata.

A gázinfrastruktúra helyett a megújulókat fejlesszük!

Több mint 50 szervezet¹ fejezte ki aggodalmát amiatt, hogy a **transzeurópai energiahálózatról szóló szabályozásba (TEN-E)** a felülvizsgálatkor újra bekerülhet a fosszilis energia, konkrétan a földgáz infrastruktúra támogatása. Az Európai Unió és a TEN-E ne támogasson fosszilis üzemanyag és infrastruktúra beruházásokat!

Az Európai Unió Közlekedési, Távközlési és Energiaügyi Tanácsulése (2021. június 11) alkalmából arra hívjuk fel a döntéshozókat, hogy ne pazaroljanak közpénzt költséges és jelentős részben már most kihasználatlan földgáz-infrastruktúra újabb bővítésére.

A kiemelt, ún. **közös érdekű projektek (PCI)** keretében egyes földgáz-infrastruktúra beruházások kiváltságos helyzetbe kerülhetnek, úgy az építési engedélyezés, mind a közpénzből történő állami finanszírozás tekintetében. E beruházások szöges ellentétben állnak az üvegházhatást okozó gázok radikális kibocsátás-csökkentésére irányuló célkitűzésekkel.

A földgáz katasztrofális éghajlati hatásokat okozó nem-megújuló energiaforrás. Nem csupán az a probléma, hogy a végfelhasználóknál a gáz elégetése során szén-dioxid szabadul fel. Sokkal inkább a földgáz kitermelése során a légkörbe kerülő metán, illetve a rengeteg hálózati és szállítási gázszivárgás² jelent nagy veszélyt az éghajlatra. Az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (Intergovernmental Panel on Climate Change, IPCC) szerint a metán ugyan rövidebb ideig marad a légkörben, mint a szén-dioxid, de 86-szor (!) nagyobb potenciállal rendelkezik a hő tárolására. Így egységnyi metán 86-szorosan járul hozzá az üvegház-hatáshoz és a Föld átlaghőmérséklet-emelkedéséhez, mint egységnyi CO₂. Komoly bizonyíték van arra, hogy a teljes életciklust figyelembe véve a földgáz ugyanolyan, vagy még károsabb hatással van az éghajlatra, mint az egyéb, szilárd és cseppfolyós fosszilis tüzelőanyagok.³

---

¹ A BG, CY, CZ, EL, HU, MT, PL, RO, SK közös állásfoglalás TEN-E rendelet felülvizsgálatáról és a földgáz beemeléséről - 2021. február

² Az EU-ban felhasznált valamennyi fosszilis gáz szervesen kapcsolódik a metánkibocsátáshoz. Ha a metánkibocsátás az ellátási lánc mentén meghaladja a 3%-ot, a földgáz semmivel sem bizonyul előnyösebbnek mint az ugyancsak nem-megújuló szén vagy kőolaj

³ Európai Bizottság – Tiszta bolygót mindenkinek - Európai hosszú távú stratégiai jövőkép: Virágzó, modern, versenyképes és klímasemleges gazdaság – COM (2018) 773 - Magyar: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:52018DC0773&from=HU>

Egy friss ENSZ-jelentés szerint a közelmúlt gazdasági válságai ellenére a globális széndioxid-kibocsátás tovább nőtt: Sürgős szükség van az éghajlatváltozás lassítására⁴, és e téren a metán-kibocsátás mérséklése lehet az egyik legerősebb eszköz. António Guterres, az ENSZ főtitkára felhívta a világ vezetőinek figyelmét arra, hogy a klímaválság elkerülése érdekében fokozatosan le kell mondanunk a fosszilis tüzelőanyagok használatáról.

A Nemzetközi Energia Ügynökség jelentése szerint nincs szükség a fosszilis infrastruktúra bővítésére. "Az elemzés világviszonylatban áttekintette az összes már működő és jelenlegi kiépítés alatt lévő energia infrastruktúrát. Megállapította, hogy a következő évtizedekben nemzetközi éghajlatvédelmi célokban megengedett összes kibocsátás mintegy 95%-át teszik ki már most."⁵

Az Európai Bizottság szerint igen jelentősen, a 2015-ös szinthez képest 36%-kal kell csökkennie az EU fosszilis gázokkal kapcsolatos kibocsátásának még ebben az évtizedben, ha EU el akarja érni éghajlat-változási kötelezettségi vállalásait.⁶

Az ellátás biztonsága sem teszi szükségessé a költséges fosszilis gázinfrastruktúra további bővítését, sem Közép- és Kelet-Európában, sem Európa többi részén. A jelenleg is működő európai földgáz infrastruktúra még biztonságosan ki tudja elégíteni a gáz iránti igényeket az EU-ban, még egy esetleges komoly ellátási zavar esetén is.⁷

A Global Energy Monitor friss jelentése szerint a tervezett, 87 milliárd euró értékű állami és magánberuházás következtében az EU fosszilis gázimport-kapacitása valójában 35 százalékkal megnövekedne (!). Ennek költsége elkerülhetetlenül a fogyasztókat terhelné.⁸ Ráadásul, még az EU szakértői véleménye szerint is, eme új gázinfrastruktúra-beruházások jó része felesleges vagy kihasználatlan lesz, mivel a potenciális csővezeték-felhasználók nem vállalnak kötelezettséget arra, hogy az újonnan bővített kapacitást is ki fogják használni⁹.

---

⁴ ENSZ, 2021, Globális értékelés: Sürgős lépéseket kell tenni a metánkibocsátás csökkentésére még ebben az évtizedben - <https://www.unep.org/news-and-stories/press-release/global-assessment-urgent-steps-must-be-taken-reduce-methane>

⁵ IEA, World Energy Outlook 2018 - <https://www.iea.org/reports/world-energy-outlook-2018>

⁶ A "2030-as éghajlat-változási célterv" azt sugallja, hogy az európai fosszilis gázfelhasználás 2030-ra a végső fogyasztás 32-37%-kal, az EU hosszú távú valamennyi forgatókönyve szerint 2050-ig 60%-90%kal csökken a fosszilis gázok felhasználása

https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/docs/pages/com_2018_733_analysis_in_support_en_0.pdf

⁷ Artelys, 2020, Az EU energiaátmenetének gázellátási biztonságáról szóló frissített elemzés:

<https://www.artelys.com/wp-content/uploads/2020/01/Artelys-GasSecurityOfSupply-UpdatedAnalysis.pdf>

⁸ GEM, 2021, Europe Gas Tracker Report 2021, Elérhető: <https://globalenergymonitor.org/press-release/proposed-eu-gas-expansion-creates-e87-billion-stranded-asset-risk/>

⁹ ACER, 2021, 02/2021. sz. véleményből 2021. május 3. az ENTSOG-ról tízéves hálózatfejlesztési terv tervezete 2020, Elérhető: <https://acer.europa.eu/Media/News/Pages/ACER-finds-serious-hiányosságok-az-ENTSOs-ban%E2%80%99-energia-hálózat-tervek.aspx>

Ráadásul már a jelenlegi behozatali kapacitás is kihasználatlan! A kiépült LNG-terminálok kapacitásuk kevesebb mint felére használták (2019 és 2020 folyamán átlagosan 46% volt a kihasználtságuk a Food & Water jelentése szerint.¹⁰

Az adófizetők pénzének fosszilis gáz infrastruktúrára való elköltése szükségszerűen azt is jelenti, hogy a forrásokat eltérítik a megújuló energiás vagy energiahatékonysági projektektől, valójában akadályozva a megújuló energiatermelés, tárolás és elosztás fejlesztését és terjedését.

Európa át kell álljon a megújuló energiaforrásokra, de ez nem lehet gazdaságilag fejlett tagállamok kiváltsága. Egyetlen európai ország sem maradhat ki a mérsékelt vagy „Zéró CO” energiarendszerre való átállásból!

A fenntartható jövő, a megújuló társadalmi és energia-biztonság megteremthető – de csak akkor ha ebbe az irányba teszünk bátor lépéseket, nem pedig múlt fosszilis rendszereit próbáljuk bővíteni és megtartani.

Tisztelt döntéshozók!

Felhívjuk Önöket, hogy kizárólag azokat az intézkedéseket támogassák, amelyek a párizsi klímaegyezményben meghatározott igazságos és gyors energiaátmenethez vezetnek. Szavazatukkal is ellenezzék, hogy a felülvizsgált TEN-E rendeletbe bekerülhessenek a fosszilis fejlesztések és a gázinfrastruktúra beruházások!

Tisztelettel,

1. CEE Bankwatch Network,
2. Priateľia Zeme - CEPA, Slovakia
3. Extinction Rebellion, Slovakia
4. Spoločnosť ochrany spotrebiteľov (S.O.S.), Slovakia
5. Za Zemiata, Bulgaria
6. CEPTA - Centre for sustainable alternatives, Slovakia
7. Terra Hub, Croatia
8. Association Žmergo, Croatia
9. NGO "Eko-Zadar", Croatia
10. Friends of the Earth Cyprus, Cyprus
11. The Alliance of the Associations Polish Green Network, Poland

---

¹⁰ F&W, 2021, EU LNG terminálok számokban: Az importkapacitások még mindig kihasználatlanok, Elérhető: <https://www.foodandwatereurope.org/blogs/eu-lng-terminals-in-figures-import-capacities-still-underutilized/>

12. Institute for Political Ecology, Croatia
13. Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA, Poland
14. Děti Země, Czech Republic
15. The Climate Collective, Greece
16. Pan, udruga za zaštitu okoliša i prirode, Croatia
17. WWF Adria, Croatia
18. Avli, Cyprus
19. ARION-Cetacean Rescue and Rehabilitation Research Center, Greece
20. Greenpeace Greece, Greece
21. Bankwatch Romania, Romania
22. Naturefriends Greece, Greece
23. Clean Air Action Group, Hungary
24. Energiaklub Climate Policy Institute and Applied Communication, Hungary
25. National Society of Conservationists – Friends of the Earth Hungary
26. NESEHNUTÍ, Czech Republic
27. TERRA CYPRIA, Cyprus
28. Re-set: platform for social-ecological transformation, Czech Republic
29. The Green Tank, Greece
30. Centre for Transport and Energy, Czech Republic
31. Green Policy Institute, Bulgaria
32. WWF Greece, Greece
33. Brod Ecological Society-BED, Croatia
34. Mediterranean Institute for Nature and Anthropos, Greece
35. Society for sustainable development design, Croatia
36. CALLISTO, Wildlife and Nature Conservation Society, Greece
37. Ecological Institute Veronica, Czech Republic
38. ΤΟΥΛΙΠΑ ΓΟΥΛΙΜΗ, Greece
39. Hellenic Society for the Protection of Nature, Greece
40. Eko-Eko, Croatia
41. Scientists for Climate - Croatia, Croatia
42. ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΡΙΑ ΖΩΗ, Greece
43. MEDASSET, Greece
44. Zelena akcija/Friends of the Earth Croatia, Croatia
45. Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkích Istot, Poland

46. Zielony Instytut, Poland
47. Polish Ecological Club Mazovian Branch, Poland
48. Society for the Earth, Poland
49. 2 Celsius Association, Romania
50. WWF Romania, Romania
51. Declic, Romania
52. Fundacja Instytut na rzecz Ekorozwoju, Poland
53. Znepokojené Matky, Slovakia
54. Friends of the Earth Malta, Malta